

ДЛЯ НЕГАЙНОГО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ

2 листопада 2010

Контактна особа: Олена Єна, Київ

Olena.Yena@ndi.kiev.ua, +38 (050) 358-0628

Кейті Гест, Вашингтон

kgest@ndi.org, 202-294-8025

НДІ КОНСТАТУЄ ПОГІРШЕННЯ ВИБОРЧОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ ТА ЗАКЛИКАЄ ВЖИТИ НЕГАЙНИХ ЗАХОДІВ ЩОДО ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ

КИЇВ – Середовище, в якому 31 жовтня пройшли місцеві вибори в Україні, погіршилося у порівнянні з ситуацією на виборах Президента на початку цього року, - таку заяву сьогодні зробив Національний Демократичний Інститут (НДІ).

Занепокоєння НДІ базується на його поточній оцінці виборчого середовища. НДІ поділяє стурбованість таких гідних довіри спостерігачів як представники Громадянської Мережі ОПОРА, найбільшої незалежної організації зі спостереження за виборами в Україні. Спостерігачі ОПОРИ наголосили, що місцеві вибори пройшли в атмосфері громадської недовіри, а Національний Демократичний Інститут заявив, що новий Закон про вибори до місцевих органів самоврядування призвів до непорозуміння.

Як зазначила ГМ ОПОРА в своїх детальних звітах з довготермінового спостереження, проблеми на законодавчому та політичному рівнях - зокрема втручання з боку державних органів - негативно впливають на довіру громадськості до виборчого процесу в Україні. ОПОРА також зазначила, що порівняно з виборами Президента спостерігаються певні покращення стосовно списків виборців.

Правова база: новий Закон про вибори до місцевих органів самоврядування, прийнятий в липні, містив значні вади. Деякі зміни на краще були внесені в серпні у відповідь на висловлені занепокоєння української та міжнародної спільноти, але серйозні проблеми, пов'язані з часовими рамками та змістом документу, що в поєднанні зі скороченим періодом передвиборчої кампанії сприяють непорозумінням, залишились - стверджує НДІ. Зокрема, Закон призвів до непропорційного формування виборчих комісій, в яких правляча коаліція отримала значну перевагу в представництві та більшість керівних посад, що

породжує сумніви у здатності комісій неупереджено контролювати виборчий процес.

Втручання державної влади у виборчий процес: Опора та інші спостерігачі повідомляли про випадки, коли правоохоронні органи і Служба безпеки чинили тиск на кандидатів і спостерігачів з тим, щоб перші не балотувалися, а другі не проводили спостереження; виборчі комісії чинили перепони або знімали з реєстрації кандидатів чи на сумнівних підставах відмовляли в акредитації громадським спостерігачам, які мали право здійснювати спостереження; виборців залякували або їм пропонували хабар. Крім того, майже немає прикладів того, що представники органів влади провели суворі розслідування скарг щодо таких порушень, повідомляє НДІ, зазначаючи – таке середовище може підірвати довіру виборців до того, що їх політичні права будуть поважатися.

Ці вибори розглядалися як випробування зобов'язань нового уряду запроваджувати демократичні реформи, продовжує НДІ. Президент України Віктор Янукович неодноразово наголошував, що вибори будуть демократичними, зловживання державними ресурсами чи порушення закону не допускатимуться, а державна влада буде нести відповідальність за справедливість й прозорість виборчого процесу. Такі благородні цілі, хоча і не були реалізовані під час проведення місцевих виборів, все ж складають основу поліпшення ситуації в майбутньому, підкреслює Національний Демократичний Інститут. Крім того, представники уряду та правлячої партії висловили зацікавленість у перегляді законів України про вибори та впровадженні єдиного виборчого кодексу.

У зв'язку з цим НДІ наполегливо рекомендує:

- Зміни до виборчого законодавства повинні забезпечити збалансований розподіл місць, в тому числі керівних посад, у комісіях всіх рівнів серед представників політичних партій, і встановити часовий термін, який є достатнім для підготовки до виборів посадовцями і спостерігачами, проведення передвиборчої кампанії кандидатами, отримання належної інформації виборцями. Зміни слід застосувати до всього виборчого процесу, який повинен забезпечувати рівну участь і права всіх політичних сил, бути прозорим і націленим на формування суспільної довіри до виборчої системи України. Виборчий процес є успішним тільки у разі, якщо він дозволяє конструктивну участь у ньому всіх політичних партій і громадських організацій.
- Всі майбутні вибори повинні проводитись у відповідності до заяв Президента України, в яких він закликає суворо дотримуватись всіх аспектів виборчого законодавства і демократичних норм. Державні службовці повинні утримуватись від втручання у виборчий процес, впливу на органи судочинства, застосування адміністративного тиску. Кандидатам необхідно надати рівні права щодо формування бюлетенів і проведення виборчої агітації без втручання. Особи, які несуть відповідальність за порушення

виборчого законодавства або обмеження прав виборців, повинні переслідуватись за законом у повній мірі. Слід розробити механізм відстеження позовів та рішень щодо них.

В період з 28 жовтня по 2 листопада НДІ брав участь у роботі спільної експертної місії з оцінки виборів до органів місцевого самоврядування, які відбулися 31 жовтня. У найближчі тижні місія оприлюднить свої висновки. Частиною оцінки виборчого процесу в Україні, яку проводить НДІ, є аналіз законодавчої бази, підготовлений спільно з Міжнародним Республіканським Інститутом (МРІ), а також оцінювання передвиборчої ситуації, яке було проведено спільно з Міжнародною Фундацією Виборчих Систем (МФВС). Цю роботу було проведено за підтримки Агентства з Міжнародного Розвитку США (АМР).

#

Національний Демократичний Інститут є неприбутковою, позапартійною організацією, яка працює задля підтримки та зміцнення демократичних інститутів у світі через участь громадян, відкритість та прозорість влади. Більш детальну інформацію представлено на сайті www.ndi.org.